

Inscripcions

Per correu electrònic:

correu.architecturapopular@gmail.com

Matrícula ordinària, 90 €. Carnet jove i jubilats 80 €.

Estudiants d'arquitectura i socis AAP, 75 €.

Amb la matrícula hi ha dret a un dossier, un diploma i el dinar de l'últim dia. S'hi pot participar a partir de 16 anys. Places limitades.

Organitza

Amics de l'Arquitectura Popular

www.architecturapopular.com

Coordinen

Associació Amics de l'Arquitectura Popular

Col·laboren

Consell Comarcal de la Segarra

Ajuntament de Cervera

Universitat de Cervera

Ajuntament d'Os de Balaguer

Ajuntament dels Plans de Sió

Ajuntament de Tàrraga

Museu Trepapat de Tàrraga

Biblioteca Comarcal de Tàrraga

Museu Comarcal de Crevera

Museu Comarcal de l'Urgell, Tàrraga

La matrícula es farà efectiva el primer dia del curset

El curset es realitzarà en indrets diferents. Cada dia es realitza en una població diferent i s'aprofitarà per conèixer l'arquitectura popular de la zona.

Publicacions

Es preveu realitzar una edició amb el recull de les activitats del curset, que formarà part de la col·lecció Arquitectura Popular, de la qual ja s'han publicat:

1. Les cabanes i els marges.
2. El territori i la casa.
3. L'arquitectura dels oficis.
4. L'arquitectura de l'aigua.
5. Religiositat en l'arquitectura popular.
6. L'arquitectura de terra.
7. Turisme, pagesia i arquitectura popular.
8. Cal protecció per a l'espai rural?
9. Arquitectura sostenible, moda o necessitat?
10. Els materials de l'arquitectura popular.

Presentació

Seguint amb les monografies encetades aquests darrers anys, aquest 16è curs el dedicarem als metalls. L'estudi i l'observació del nostre patrimoni de ferro ens ajuden a explicar la història dels nostres pobles i ciutats i de les edificacions que les componen.

El ferro, que és flexible, resistent, fàcil d'emmotllar i magnètic, ha servit com a component bàsic per a la fabricació d'armes, eines i maquinària. Treballat de maneres diferents presenta característiques tanmateix diferents: ferro dolç, fosa, ferro colat, acer...

L'ús del ferro a les nostres contrades es remunta als voltants de l'any 900 aC (edat del ferro). Aquells homes primitius, caçadors i pescadors, bastien les puntes de les seves llances amb pedres tallades amb més o menys fortuna o amb ossos afilats. Algun d'aquells homes s'adonà que algunes pedres amb aspecte rovellat en contacte amb al foc es convertien en una substància pastosa vermella que, al refredar-se esdevenia molt dura. Descobriren que aquesta substància roent prenia la forma del recipient on la col·locaven i que si la colpejaven li podien donar una determinada forma. Avui, seguim treballant el ferro de la mateixa manera.

Durant l'Edat Mitjana el ferro servia per fer armes i per defensar-se (llances, espases, cuirasses, escuts, cascos...) però també per estris comuns (claus, agulles, ganivets...). El lloc on es produïa eren les fargues. Catalunya destaca pel nombre de fargues que produïen ferro de molt alta qualitat i amb un procediment més avançat; es coneixen com a farga catalana. Les fargues solien estar a les valls pirinenques que, a banda de disposar de mineral de ferro i carbó vegetal hi corrien rius que movien les rodes hidràuliques. Un exemple el trobem a la vall Farrera. Des de l'Edat Mitjana hi ha documentada l'existència de fargues (a Alins, Ainet de Besan i Àreu). Totes elles cessaren l'activitat i foren abandonades a les darreries del segle XIX.

Al segle XVIII, es perfeccionen els forns, s'afinen les composicions i s'aconsegueix l'acer, que, juntament amb el vidre, va revolucionar l'arquitectura. Tot i que en un primer moment va ser rebutjat pels arquitectes prengué protagonisme en les estructures de caire industrial i infraestructures bàsiques (hangars, naus, graners, ponts, estacions...). Tot i el rebuig inicial, a finals del segle XIX, les fonerries ja produïen, principalment, elements metàl·lics per a bastir edificis així com també els elements d'aplicació ornamental (panys, politges, ferros de persianes, baranes de balcons i escales...).

Els arquitectes modernistes van fer una aposta incondicional per a la recuperació dels elements de forja tradicional en la seva arquitectura, reivindicant a través d'ella les formes de treball artesanals i les qualitats artístiques de la "peça única". Els grans arquitectes modernistes empraven el ferro de fosa en el sosteniment vertical d'estructures tot i que preferien la forja per als elements ornamentals (reixes, baranes, portes...). Arquitectes modernistes com Antoni Gaudí, Domènech i Muntaner, Puig i Cadafalch, i de Lleida, Francesc de Paula Morera i Gatell dissenyaven els elements de ferro que donaren el caràcter personal i únic a les seves obres que marcaren època.

Avui, en el segle XXI, en un món globalitzat, informatitzat i comunicat, l'acer i els metalls segueixen sent un material primordial pel desenvolupament i l'esdevenir quotidià.

16è CURSET D'ESTIU D'ARQUITECTURA POPULAR JOSEP MORA

Del 3 d'agost
al 7 d'agost
de 2015



Cervera, Os de Balaguer, El Talladell, Hostafrancs
i Tàrraga



PROGRAMA

Dilluns, dia 3 d'agost.

Cervera -La Segarra-, Paranimf de la Universitat.

- 9.00 h. Inscripció.
9.30 h. Presentació, programa i objectius del Curs.
10.00 h. Lliçó 1. LA PRODUCCIÓ DE METALL A CERVERA. Josep M. Llobet, historiador de Cervera.
11.00 h. Pausa.
11.30 h. Lliçó 2. METALLS I ALIATGES, Carles Labèrnia, arquitecte tècnic.
12.30 h. Lliçó 3. FORJA ARTÍSTICA. Enric Pla Montferrer, artista de la forja.
14.30 h. Dinar.
16.30 h. Lliçó 4. LA FÀBRICA DE MAQUINÀRIA AGRÍCOLA J. TREPAT DE TÀRREGA(1914-2004)Jaume Espinagosa, Director del Museu de Tàrrega i Museu Trepat. Visita al Museu Trepat de Tàrrega.

Dimarts, dia 4 d'agost.

Os de Balaguer -La Noguera-, Local Social.

- 10.00 h. Lliçó 5. HISTÒRIA DE LA FARGA CATALANA. Jaume Perarnau, director del MNACTEC, Museu de la Ciència i de la Tecnologia de Catalunya.
11.30 h. Pausa.
12.00 h. Lliçó 6. EL MÓN DE LES CAMPANES, Jaume Leon Andres, Cofraria de Campaners.
13.00 h. Lliçó 7. ELS ESTRIS DOMÈSTICS EN LA RECERCA DE JOSEP Mª BATISTA I ROCA I RAMON VIOLANT I SIMORRA. EL SEU LLEGAT DEL MUSEU ETNOLÒGIC, Josefina Roma, antropòloga.
14.00 h. Dinar.
16.30 h. Visita al taller de Victor Pedra, ferrer i escultor d'Alberola.

Dimecres, dia 5 d'agost.

El Talladell -L'Urgell-, Local Social.

- 10.00 h. Lliçó 8. DE LA FARGA A LA FERRERIA: ELS FERROS APLICATS A L'EDIFICI. Lluïsa Amenós, Dra. Història de l'Art.
11.30 h. Pausa.
12.00 h. Lliçó 9. LA FORJA MODERNISTA, Lluïsa Amenós, Dra. Història de l'Art.
13.00 h. Lliçó 10. EL PROJECTE BOSCOS DE FERRO I LA FIRA DEL FERRO PIRINENC. Marc Garriga Lujan, Director del Parc de l'Alt Pirineu.
14.00 h. Dinar.
16.30 h. Visita i pràctica al Taller de l'Àngel Eroles

Dijous, dia 6 d'agost.

Hostafrancs, -La Segarra-, Local Social.

- 10.00 h. Lliçó 11. L'ARQUITECTURA DEL FERRO, Rafa de Cáceres arquitecte.
11.30 h. Pausa.
12.00 h. Lliçó 12a. L'ORNAMENT, LA JOIA, ELS MATERIALS, Eugènia Besora, Llicenciada en Belles Arts, artista i dissenyadora de joies. Taller de joieria a càrrec d'Eugènia Besora.
14.30 h. Dinar.
16.30 h. Lliçó 12b. FERRO I JOIERIA a càrrec de Manel Moreno Pascual joier. Taller de joieria a càrrec de Manel Moreno Pascual.
19.00 h. Visita a la ferreria d'Hostafrancs. EINES D'UNA FERRERIA.

Divendres, dia 7 d'agost.

Tàrrega -l'Urgell-. Sala d'actes de la Biblioteca Comarcal de Tàrrega.

- 10.00 h. Lliçó 13. RESTAURACIÓ DE PECES DE METALL, Mercè Gual, restauradora del MNACTEC, Museu de la Ciència i de la Tecnologia de Catalunya.
11.00 h. Lliçó 14. OXIDACIONS I CORROSSIONS. Carles Labèrnia, arquitecte tècnic.
12.00 h. Pausa.
12.30 h. LLIÇÓ 15. SERRALLERIA AVUI, Pere Molera Solà, doctor en Ciències Químiques i professor honorífic de la Universitat de Barcelona.
13.30 h. Taula rodona: EXPECTATIVES DE FUTUR. Modera Vicent Loscos, amb la participació de cinc personatges lligats al món de la construcció:
Ramon Fité, arquitecte,
Mercè Gual, restauradora,
Maria Cirera, de 'Ferros Prudenci', aplicació,
Carles Labèrnia, arquitecte tècnic, bioconstrucció,
Pere Molera Solà, doctor en Ciències Químiques.
14.30 h. Valoració del curset.
Lliurament de diplomes als participants.
15.00 h. Dinar de tots els participants.



**16è CURSET D'ESTIU
D'ARQUITECTURA POPULAR
JOSEP MORA
BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ**

Nom i cognoms _____

Ofici _____

Adreça _____

DP _____ Població _____

Correu electrònic _____

Breu currículum _____

Com ens heu conegut _____

Soci AAP Carnet Jove Jubilat